

22. DRŽAVNO TEKMOVANJE MLADINA IN GORE
TEST - REGIJSKO TEKMOVANJE MLADINA IN GORE
6. november 2010

IME EKIPE : _____
OSNOVNA ŠOLA: _____
PLANINSKO DRUŠTVO _____

ČLANI EKIPE : 1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

MENTOR -ICA
EKIPE : _____

NAVODILA ZA PISANJE TESTA :

Najprej na zgornje črte lepo in čitljivo napišite IME EKIPE, OSNOVNO ŠOLO, PLANINSKO DRUŠTVO, VAŠA IMENA IN PRIIMKE ter ime in priimek vašega MENTORJA. Nato se skupno lotite reševanje testa.

Pozorno skupaj preberite vprašanja in **obkrožite črko** pred pravilnim odgovorom. Pravilen odgovor je **samo eden**. Če se zmotite, to pregledno označite.

Pravilen odgovor šteje **dve, tri, oziroma pet točk**. Neodgovorjeno vprašanje in napačen odgovor ne prineseta **nobene točke**.

Čas pisanja je **45 minut**.

REZULTATI:

ŠTEVILO PRAVILNIH ODGOVOROV	x 5 točk	=+ točk
ŠTEVILO PRAVILNIH ODGOVOROV	x 3 točke	=+ točk
ŠT. PRAVILNIH ODGOVOROV	x 2 točki	= + točk
ŠT. NEODGOVORJENIH VPRAŠANJ IN NAPAČNIH ODGOVOROV	x 0 točk	= 0 točk
SKUPAJ	30 vprašanj	= točk

POPRAVLJAL: _____
EKIPA JE DOSEGLA _____ TOČK, KAR JE _____ MESTO

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

1. Julijske, Kamniško-Savinske Alpe in Karavanke so zgrajene pretežno iz apnenca in dolomita. Če natančno opazuješ okolico na izletu, lahko pogosto uzreš fosile. Pri Sedmerih jezerih, na Voglu in na Triglavu so v kamnini ohranjeni fosilni ostanki školjk, koral, polžev in rib.

Kako razlagaš prisotnost fosilov v kamninah v naših Alpah?

- a) kamnine so nastale z usedanjem ostankov organizmov na dnu nekdanjega morja
- b) kamnine so nastale pri vulkanskem delovanju
- c) kamnine so nastale s sedimentacijo v rekah in jezerih
- d) fosili so posledica naključno oblikovanih kalcitnih žilic

Točke   0   2

---

2. Leta 1991 sta nemška zakonca Simon na počitnicah v Avstriji po naključju našla gornika iz kamene dobe. Dobra ohranjenost »mumije« omogoča strokovnjakom raziskave življenja ljudi pred več kot 5000 leti. Kasneje so ugotovili, da je pravo mesto najdbe v Italiji.

Kako so poimenovali gornika, ki ima svoje mesto v južnotirolskem arheološkem muzeju v Bolzanu?

- a) Tyrol
- b) Ötzi
- c) Ston
- d) Julijan

Točke   0   2

---

3. Slovenci smo lahko upravičeno ponosni na vlogo, ki jo imamo pri razvoju planinstva. Nazorenemu prikazu razvoja slovenskega planinstava smo priča v ustanovi o kateri smo slovenski planinci sanjali desetletja.

Katera ustanova je na sliki in kje se nahaja?

- a) stavba Planinske zveze Slovenije v Ljubljani
- b) Informacijsko središče TNP v Trenti
- c) Slovenski planinski muzej v Mojstrani
- d) Planinsko učno središče v Bavšici

Točke   0   3

---

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

4. Največje zasluge za razvoj planinstva, alpinizma, gorništv in ostalih oblik gibanja v gorah ima Planinska zveza Slovenije (PZS). Takšna organizirana oblika delovanja ima večjo moč in razvojni potencial kot posameznik.

Kdaj je bila ustanovljena predhodnica PZS, kako se je imenovala in kaj je bilo prikazano v sredini znaka?

- a) 1880, Slovenska planinska organizacija, moder encijan
- b) 1893, Slovensko planinsko društvo, planika
- c) 1910, Slovenska planinska zveza, silhueta Jalovca
- d) 1900, Slovensko planinsko društvo, silhueta Jalovca

Točke 0 3

5. Prve koč v naših gorah so gradili tujci, kar je bili poskus germanizacije Slovencev. Dovški župnik Jakob Aljaž se je temu uprl, kupil pogorje Triglava in dal postaviti Aljažev stolp na vrhu Triglava in Triglavski dom na Kredarici. Danes imamo v Sloveniji 169 planinskih koč, zavetišč in bivakov, ki jih upravlja 94 planinskih društev.

Čemu prvenstveno služijo planinske koč?

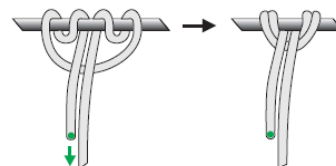
- a) zavetju, počitku, prehranjevanju in planinskemu usposabljanju
- b) poceni počitnikovanju družin
- c) veseljačenju in druženju prijateljev, ki imajo radi gore
- d) dodatni pridobitniški dejavnosti planinskega društva namenjeni plačilu funkcionarjev planinskega društva za vodenje društva.

Točke 0 3

6. Poznavanje pravilne uporabe vozlov je pri gibanju v gorah zelo pomembno. Najpogosteje uporabljamo osnovne vozle, s katerimi si pomagamo pri samovarovanem ali varovanem gibanju pa tudi ob drugih priložnostih.

Na sliki je prikazan en izmed osnovnih vozlov. Kako se imenuje in zakaj ga uporabljamo?

- a) podaljševalni vzel - uporabljamo ga kadar se hočemo privezati na debelejšo vrv, tako da se bomo lahko ob njej gibal varovani
- b) kavbojski vozle – uporabljamo ga za privezovanje zanke na premet
- c) prusikov vozle - uporabljamo ga kadar se hočemo privezati na debelejšo vrv, tako da se bomo lahko ob njej gibal varovani
- d) osmica – uporabljamo jo za spust po vrvi

Točke 0 3

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

7. Planinska zveza Slovenije (PZS) je krovna organizacija, ki združuje člane vseh slovenskih planinskih društev. Vodi jo predsednik PZS, ki predstavlja organizacijo širši strokovni in laični javnosti.

V letu 2010 je Planinska zveza Slovenije dobila novega predsednika. Kdo je to?

- a) Uroš Kuzman
- b) Franci Ekar
- c) Viki Grošelj
- d) Bojan Rotovnik

Točke   0   2

---

8. Energijo za planinarjenje dobimo predvsem iz ogljikovih hidratov (sladkorjev). Njihova razgradnja v človeškem telesu je odvisna predvsem od delovanja hormona inzulina.

Kako imenujemo enoto, s katero označujemo hitrost izgorevanja sladkorjev in dviga inzulina v telesu po zaužitju posameznega živila?

- a) sladkorni indeks
- b) glikemijski indeks
- c) glukozni indeks
- d) ogljični indeks

Točke   0   2

---

9. Pri pripravi na izlet skrbno premislimo koliko hrane potrebujemo glede na dolžino in zahtevnost. V gorah nas lahko presenetijo nevšečnosti, ki nepričakovano podaljšajo izlet. Vedno moramo imeti s seboj rezervno hrano, ki jo uporabimo v takem primeru.

Kako imenujemo rezervni paket suhe in energetske bogate hrane?

- a) rezervni paket
- b) železna rezerva
- c) mala shramba
- d) krizna hrana

Točke   0   2

---

10. Učimo se večinoma 'za mizo', odmori med predavanji pa so namenjeni razmigavanju. Po napornih predavanjih planinske šole vas predavatelj prebudi z izvajanjem bansev.

Kaj so bansi?

- a) posebne telovadne vaje za mišice hrbta in nog
- b) skeč, ki vas do solz nasmeje
- c) skupinske pesmi, ki jih izvajamo z nazornimi pogosto šaljivimi gibi
- d) narodne pesmi v novejši, prirejeni različici koračnice

Točke   0   2

---

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

11. Nevarnosti delimo na subjektivne in objektivne. Prve so odvisne od nas samih, na druge pa ne moremo vplivati, saj so predvsem posledica naravnih procesov.

Kaj izmed naštetega ni objektivna nevarnost?

- a) neprimerna obutev
- b) pik kače
- c) poledenela planinska pot
- d) slabo pritrjen klin na zahtevni zavarovani planinski poti

Točke   0   2

---

12. Kljub vse boljši osebni in tehnični opremi in izboljšanim vremenskim napovedim število gorskih nesreč konstantno narašča. To lahko pripišemo slabi pripravljenosti planincev in lažnemu občutku varnosti, ki jo nudi cenovno dostopna oprema, ki pa jo lastniki pogosto ne znajo pravilno uporabiti.

Kaj je najpogostejše vzrok za gorsko nesrečo?

- a) snežni plaz
- b) telesna nepripravljenost
- c) padec ali zdrs
- d) neprimerna osebna oprema

Točke   0   3

---

13. Izkušeni gorski reševalci rešujejo življenja ponesrečenih v gorah. Vendar se tudi njim dogajajo tragične nesreče. Leta 1997 jih je med usposabljanjem na Turski gori v takšni nesreči umrlo kar pet.

Kako se imenuje sklad, ki finančno podpira otroke reševalcev preminulih na Turski gori?

- a) Sklad Okrešelj
- b) Lions klub
- c) Sklad Trenta
- d) Sklad GRS

Točke   0   2

---

14. Nesreča nikoli ne počiva, zato nikomur ne priporočamo, da se sam podaja v gore – čeprav je včasih samota zelo mamljiva. Na srečo si se na planinski izlet na Raduho odpravil s prijateljem. Tik pod vrhom si padel v brezno in staknil odprt zlom noge. Prijatelj se ne znajde v dani situaciji. Kljub bolečini si pri zavesti. Prijatelju svetuješ naj pokliče reševalce.

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

Katero številko mora poklicati prijatelj, da bo govoril z reševalci?

- a) 911
- b) 113
- c) 080
- d) 112

Točke   0   3

- 15.** S skupino se vzpenjaš po zavarovani poti na Storžič. Med vzpenjanjem po ozki kamniti grapi, polni nestabilnih balvanov, je prijateljica padla nekaj metrov v globino in si je po prvi oceni verjetno zlomila nogo.

Kaj NAJPREJ storiš?

- a) poiščeš mobilni telefon in pokličeš na pomoč
- b) na varnem mestu skupaj z ostalimi udeleženci oskrbite poškodbo in potem pokličeš pomoč
- c) greš naprej, ker bodo že ostali poskrbeli zanj
- d) preveriš, če ima pretres možganov, ji daš aspirin, nato pogledaš nogo

Točke   0   5

- 16.** Prijeten sprehod med dehtečimi cveticami po planini Korošici se hitro konča, ko te v roko piči čebela. Poveš jim, da si alergičen na čebelje pike, potem pa padeš v anafilaktični šok (alergijska reakcija na pik).

Kako naj ti prijatelji nudijo prvo pomoč ob anafilaktičnem šoku?

- a) položijo te v položaj za poškodbe trebuha in pokličejo na pomoč
- b) na roki ti naredijo kompresijsko obvezo in ti dajo piti veliko vode
- c) namestijo te v položaj z dvignjenimi nogami, pogledajo v nahrbtnik, če imaš v kompletu za PP tablete proti alergiji, nato pokličejo 112
- d) nosijo te na hrbtu nazaj do avta vmes pa hladijo roko z žganjem

Točke   0   5

- 17.** Poleti ste se s prijatelji želeli povzpeti na Grintovec preko Kokrškega sedla. Na grebenski poti proti vrhu je sonce močno pripekalo. Prijatelj je tarnal, da je utrujen, žejen ter da mu je slabo. Postal je zaripel, dihal je hitro in plitvo, s pospešenim srčnim utripom.

Na kakšno bolezensko stanje si najprej posumil?

- a) podhladitev
- b) udarec v hrbet
- c) toplotni udar
- d) možgansko krvavitev

Točke   0   3

---

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

18. Slovenija ni le gorata, ampak tudi vodnata dežela, saj v Alpah izvirajo najpomembnejše reke. Kot ostanek posledic pleistocenske poledenitve čez strma pobočja obviselih ledeniških dolin pogosto padajo slapovi.

Kateri slap je bil do leta 2008 najvišji slap v Sloveniji, takrat pa je ogromen podor močno znižal njegovo višino?

- a) slap Peričnik
- b) slap Boka
- c) slap Kozjak
- d) slap Čedca

Točke   0   3

---

19. Varovanje narave in gorskega okolja se izvaja z narodnimi, regijskimi in krajinskimi parki, geoparki, itd. Za varovanje ekološko pomembnih območij in njihovih naravnih prebivalcev je bila leta 2004 sprejeta Uredba o posebnih varstvenih območjih naravnih habitatov ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Kako se ta znana uredba krajše imenuje?

- a) Natura 2004
- b) Direktiva o pticah
- c) Natura 2000
- d) Uredba o habitatih

Točke   0   3

---

20. Mrzle in dolge zime, močan veter, skalovje in borna hrana vplivajo na prilagoditve gorskih živali. Ena izmed njih je tudi planinski zajec, ki je pozimi bel, noge pa ima prilagojene hoji po snegu.

Kakšne so še preostale prilagoditve planinskega zajca na gorsko okolje?

- a) ima zelo dolge uhlje in je zelo suh
- b) ima kratke uhlje in čokato telo
- c) ima pisan gost kožuh in daleč vidi
- d) ima kopita in kratke uhlje

Točke   0   2

---

21. Človek pogosto posega v naravno življenjsko območje živali. Tako je bilo tudi v preteklosti, zato so nekatere gorske živali v Sloveniji celo izumrle. A kar nekaj tako prizadetih živali je bilo ponovno naseljenih in nas danes zopet razveseljujejo na izletih.

Katera žival že od nekdaj živi v našem visokogorju in ni bila nikoli iztrebljena?

- a) planinska kavka
- b) alpski svizec
- c) ris
- d) kozorog

Točke   0   2

---

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

22. Ustrezna priprava na turo je zelo pomembna, saj se brez nje izpostavljam večjemu tveganju pri izvedbi ture. Med najpomembnejše aktivnosti priprave sodi primerna izbira cilja.

Na spletni strani Planinskega društva je objavljen izlet na Prisojnik. Si osnovnošolec, ki je obiskoval planinski krožek, zato razmisli, na kaj moraš obvezno pomisliti preden se prijaviš na turo?

- a) ali sem dovolj telesno pripravljen in imam dovolj planinskih izkušenj
- b) ali imam čas in denar, da si bom turo lahko privoščil
- c) ali imam prevoz do izhodišča
- d) kdo vse bo na turi, da mi ne bo dolgčas

Točke   0   5

---

23. Izbira prave poti do izbranega cilja je zelo pomembna. Predpostavimo, da smo si za cilj izleta izbrali Raduho. Hojo bomo pričeli pri kmetiji Bukovnik in nadaljevali mimo Koče na Grohatu.

Odločili smo se, da bomo naredili krožno pot, torej ne bomo sestopili po isti poti kot smo se vzpenjali. Kakšna je prava izbira poti?

- a) vzpon bomo opravili po manj zahtevni poti čez Durce, spust pa po zelo zahtevni poti imenovani tudi plezalna
- b) vzpon bomo opravili po zelo zahtevni poti imenovani tudi plezalna, spust pa po manj zahtevni poti čez Durce
- c) vzpon bomo opravili po zelo zahtevni poti. Na vrhu se bomo odločili ali sestopimo po isti poti ali po drugi čez Durce
- d) ker se ne moremo odločiti na izhodišču, bomo za nasvet vprašali mimoidoče planince

Točke   0   5

---

24. Kako se oblečemo za turo je seveda odvisno od tega, kdaj in kam se odpravljamo. Z oblačenjem se predvsem zavarujemo pred vplivi slabega vremena ter poskušamo doseči optimalne telesne razmere pri svoji aktivnosti.

Kakšen princip oblačenja nam omogoča vzdrževanje ustrezne telesne temperature v vseh vremenskih razmerah?

- a) Uporaba oblačil iz naravnih materialov, kot sta volna in bombaž
- b) Uporaba sintetičnih oblačil iz najsodobnejših tkanin, ki so enoplastno ali dvoplastno tkane
- c) Oblačenje v več slojih, ki jih po potrebi dodajamo ali odvezujemo, t.i. 'čebulno' oblačenje
- d) Oblačenje v več slojih, pri čemer notranja plast (na stiku s kožo) nudi zaščito pred vetrom in odbija deževne kapljice

Točke   0   3

---

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

25. Ko se odpraviš v gore, se verjetno najprej vprašaš, kako visoko greš. Absolutna nadmorska višina vrha je pomemben podatek (če hočeš osvojiti dvatisočak), a zahtevnost ture je odvisna predvsem od višinske razlike med izhodiščem in vrhom.

Ko boš osvajal Triglav, te bo verjetno zelo zanimalo, kolikšno relativno višino premagaš, ko se povzpneš iz Krme (870 m n.v.) na vrh Triglava (2864 m n.v.)?

- a) 2864 m
- b) 1994 m
- c) 3899 m
- d) 870 m

Točke   0   3

---

26. Poleti je zaradi velikih temperaturnih razlik ozračje pogosto nestabilno, pri čemer nastanejo plove in nevihte. Planinci smo izpostavljeni vremenskim pojavom in zelo pomembno je, da jih pravočasno prepoznamo, da lahko ustrezno ukrepamo.

Kateri vremenski pojavi so značilni za ploho?

- a) naraščanje zračnega pritiska
- b) kratkotrajne padavine
- c) bliskanje in grmenje
- d) vejavica

Točke   0   3

---

27. Vremenski pojavi so posledica sprememb zračnega pritiska, zato lahko z njegovim poznavanjem ocenimo približevanje ciklona ali anticiklona. Interpretacija spremembe zračnega pritiska je uporabna tudi v planinstvu.

Zvečer si umeril višinomer na višino 1500 m, zjutraj pa si se zbudil na višini 1700 m. Kaj to pomeni?

- a) da bo veter bolj šibak
- b) da se bliža slabo vreme
- c) da se bliža lepo vreme
- d) da je bilo umerjanje slabo narejeno

Točke   0   5

---

28. Zima zaradi snega spremeni podobo pokrajine in prinaša drugačne nevarnosti, kot smo jih vajeni v kopnem. Poleg snežnih plazov, poledenelih poti in klož, tudi opasti niso nedolžne. Če stopimo na opast, se lahko udre in pademo v globino, ob poružitvi pa lahko povzročijo nastanek snežnega plazua.

Kje nastane opast?

- a) v grapi
- b) na melišču
- c) v gozdu
- d) na grebenu

Točke   0   3

22. regijsko tekmovanje Mladina in gore

29. Za varno hojo v gore je zelo pomembno obvladovanje osnov orientacije. Orientiramo se lahko na različne načine: po soncu, po nebesnih telesih ali z opazovanjem vplivov narave in človeka. Najprimernejši pripomoček za orientacijo so karte oz. zemljevidi, ki so pomanjšana, posplošena in grafično ponazorjena slika dela površja. Med zelo pomembnimi podatki karte je merilo, v katerem je izdelana.

Kaj je merilo in kaj pomeni številčno merilo 1:25 000?

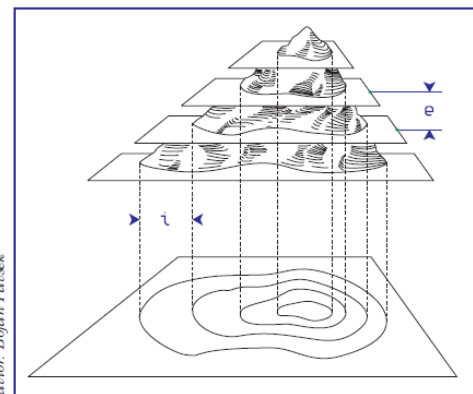
- a) merilo je podatek o poševnih razdaljah na karti. Merilo 1:25 000 pomeni, da 1cm v naravi predstavlja 250m na karti.
- b) merilo je razmerje med razdaljami na karti in dejanskimi razdaljami v naravi. Merilo 1:25 000 pomeni, da 1mm na karti predstavlja 25m v naravi.
- c) z merilom ponazorimo višinske razlike na karti. Merilo 1:25 000 pomeni, da 1cm na karti predstavlja 250 m v naravi.
- d) merilo je razmerje med razdaljami na karti in dejanskimi razdaljami v naravi. Merilo 1:25 000 pomeni, da 1cm na karti predstavlja 25m v naravi.

Točke   0   3

30. Med naravnimi elementi upodobljenimi na kartah je tudi relief. Prikaz reliefa je za orientacijo na terenu zelo pomemben.

Na sliki je prikaz reliefa z metodo črtkanja. Kako imenujemo črte, kaj predstavljajo, kaj je razdalja e?

- a) črte imenujemo izoterme in na karti povezujejo točke z isto temperaturo. Razdaljo e imenujemo ekvidistanca in predstavlja razdaljo med dvema izotermama.
- b) črte imenujemo izobare in na karti povezujejo točke z istim zračnim pritiskom. Razdaljo e imenujemo ekvidistanca in predstavlja razdaljo med dvema izobarama.
- c) črte imenujemo izohipse oz. plastnice. Na karti povezujejo točke z isto nadmorsko višino. Razdaljo e imenujemo ekvidistanca in predstavlja razdaljo med dvema izohipsama.
- d) črte imenujemo izohipse oz. plastnice. Na karti povezujejo točke z isto nadmorsko višino. Razdaljo e imenujemo ekvidistanca in predstavlja razdaljo med dvema objektoma na karti.

Točke   0   3